Downloaded via the EU tax law app / web

Kaw?a C-2/08

Amministrazione dell'Economia e delle Finanze

u

Agenzia delle Entrate

vs

Fallimento Olimpiclub Srl

(talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Corte suprema di cassazione)

"VAT — Supremazija tad-dritt Komunitarju — Dispo?izzjoni tad-dritt nazzjonali li tistabbilixxi l-prin?ipju ta' res judicata"

Sommarju tas-sentenza

Dritt Komunitarju — Effett dirett — Supremazija — Dispo?izzjoni tad-dritt nazzjonali li tistabbilixxi l-prin?ipju ta' res judicata

Id-dritt Komunitarju ma jimponix fuq qorti nazzjonali l-obbligu li ma tapplikax ir-regoli interni tal-pro?edura li jikkonferixxu l-awtorità ta' *res judicata* lil de?i?joni, anki jekk li kieku jsir hekk, dan jippermetti li ji?i rimedjat ksur tad-dritt Komunitarju mid-de?i?joni inkwistjoni. Ir-regoli dwar l-implementazzjoni tal-prin?ipju ta' *res judicata*, li jaqg?u fi ?dan is-sistema legali interna tal-Istati Membri skont il-prin?ipju ta' awtonomija pro?edurali ta' dawn tal-a??ar, ma g?andhomx ikunu inqas favorevoli minn dawk li jikkon?ernaw azzjonijiet simili ta' natura interna (prin?ipju ta' ekwivalenza) u lanqas ma g?andhom ji?u applikati b'mod li fil-prattika jrendi l-e?er?izzju tad-drittijiet mog?tija mis-sistema legali Komunitarja impossibbli jew e??essivament diffi?li (prin?ipju ta' effettività).

F’dan ir-rigward, l-interpretazzjoni tal-prin?ipju ta’ *res judicata* li, fil-kaw?i ta’ natura fiskali, ir-*res judicata* f’kaw?a partikolari, sakemm tirrigwarda punt fundamentali komuni g?al kaw?i o?rajn, g?andha, fuq dan il-punt, karattru vinkolanti, anki jekk il-konstatazzjonijiet li jkunu saru f’din il-kaw?a jirrigwardaw perijodu ta’ tassazzjoni differenti, mhijiex kompatibbli mal-prin?ipju ta’ effettività. Tali interpretazzjoni mhux biss tipprekludi lil de?i?joni ?udizzjarja li tkun saret *res judicata* milli ti?i kkontestata, anki jekk din id-de?i?joni tirri?ulta fi ksur tad-dritt Komunitarju, i?da tipprekludi wkoll milli ti?i kkontestata, fil-ka? ta’ st?arri? ?udizzjarju dwar de?i?joni o?ra tal-awtorità fiskali kompetenti dwar l-istess persuna su??etta g?at-taxxa jew taxxabbli, i?da fir-rigward ta’ sena o?ra fiskali, kull konstatazzjoni li tirrigwarda punt fundamentali komuni li jinsab f’sentenza ?udizzjarja li akkwistat il-forza ta’ *res judicata.* Tali applikazzjoni tal-prin?ipju ta’ *res judicata* g?alhekk tfisser li, fil-ka? fejn id-de?i?joni ?udizzjarja li saret definittiva hija bba?ata fuq interpretazzjoni tar-regoli Komunitarji dwar il-prattiki abbu?ivi dwar it-taxxa fuq il-valur mi?jud li tmur kontra d-dritt Komunitarju, l-applikazzjoni inkorretta ta’ dawn ir-regoli tirri?ulta g?al kull sena finanzjarja ?dida, ming?ajr ma jkun possibbli li ti?i kkorre?uta tali interpretazzjoni ?baljata. Ostakoli daqstant wiesg?a g?all-applikazzjoni effettiva tar-regoli Komunitarji dwar it-taxxa fuq il-valur mi?jud ma jistg?ux ji?u ??ustifikati b’mod ra?onevoli bil-prin?ipju ta’ ?ertezza legali u g?alhekk g?andhom ji?u kkunsidrati b?ala li jmorru kontra l-prin?ipju ta’ effettività.

Konsegwentement, id-dritt Komunitarju jipprekludi l-applikazzjoni, f’tali ?irkustanzi, ta’ dispo?izzjoni ta’ dritt nazzjonali inti?a sabiex tistabbilixxi l-prin?ipju tar-*res judicata*, f’kaw?a dwar it-taxxa fuq il-valur mi?jud li tirrigwarda sena ta’ tassazzjoni li g?aliha tkun g?adha ma ng?atat l-ebda sentenza ?udizzjarja definittiva inkwantu timpedixxi lill-qorti nazzjonali adita b’din il-kaw?a milli tikkunsidra regoli tad-dritt Komunitarju dwar il-prattiki abbu?ivi marbuta mal-imsemmija taxxa.

(ara l-punti 23, 24, 26, 29-32 u d-dispo?ittiv)

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

3 ta’ Settembru 2009 (*)

“VAT – Supremazija tad-dritt Komunitarju – Dispo?izzjoni tad-dritt nazzjonali li tistabbilixxi l-prin?ipju ta’ res judicata”

Fil-Kaw?a C?2/08,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-Corte suprema di cassazione (l-Italja), permezz ta’ de?i?joni tal-10 ta’ Ottubru 2007, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fit-2 ta’ Jannar 2008, fil-pro?eduri

Amministrazione dell’Economia e delle Finanze,

Agenzia delle Entrate

vs

Fallimento Olimpiclub Srl,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla),

komposta minn C. W. A. Timmermans, President tal-Awla, K. Schiemann (Relatur), P. K?ris, L. Bay Larsen u C. Toader, Im?allfin,

Avukat ?enerali: J. Mazák,

Re?istratur: R. ?ere?, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tat-22 ta' Jannar 2009,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?al Fallimento Olimpiclub Srl, minn G. Tinelli, avukat,

– g?all-Gvern Taljan, minn I. Bruni, b?ala a?ent, assistita minn P. Gentili u W. Ferrante, avvocati dello Stato,

– g?all-Gvern Slovakk, minn B. Ricziová, b?ala a?ent,

– g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn E. Traversa u M. Afonso, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tal-24 ta' Marzu 2009,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-applikazzjoni tal-prin?ipju ta' *res judicata* f'kaw?a dwar it-taxxa fuq il-valur mi?jud (iktar 'il quddiem il-"VAT").

2 Din it-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' kaw?a bejn Fallimento Olimpiclub Srl (Olimpiclub Srl fi stral?, iktar 'il quddiem "Olimpiclub") u l-Amministrazione dell'Economia e delle Finanze (administration de l'Économie et des Finances, iktar 'il quddiem l-"amministrazzjoni finanzjarja" dwar erba' avvi?i ta' a??ustament tal-VAT mibg?uta lill-Olimpiclub g?as-snin ta' tassazzjoni mill-1988 sal-1991.

Il-le?i?lazzjoni nazzjonali

3 L-Artikolu 2909 tal-Kodi?i ?ivili Taljan (codice civile), intitolat "Awtorità ta' *res judicata* ", jipprovdi kif ?ej:

"Konklu?jonijiet mag?mula f'sentenzi li kisbu l-forza ta' *res judicata* g?andhom jorbtu lill-partijiet, lis-su??essuri legali u l-aventi kaw?a tag?hom."

4 Dan l-Artikolu ?ie interpretat mill-Corte suprema di cassazione (Qorti tal-Kassazzjoni) fis-sentenza tag?ha Nru 13916/06 kif ?ej:

"[…] meta ?ew? pro?eduri bejn l-istess partijiet jirrigwardaw l-istess relazzjoni ?uridika u meta wa?da minnhom ?iet konklu?a permezz ta' sentenza li akkwistat il-forza ta' *res judicata*, il-konstatazzjonijiet hekk mag?mula dwar din is-sitwazzjoni ?uridika jew dwar is-soluzzjoni tal-punti ta' fatt jew ta' dritt li jirrigwardaw punt fundamentali komuni g?a?-?ew? kaw?i, u li b'hekk jifformaw

il-premessa lo?ika indispensabbli g?ad-de?i?joni li tinsab fid-dispo?ittiv tas-sentenza, jipprekludu illi dan l-istess punt ta' dritt, issa de?i?, ji?i e?aminat mill-?did, anki jekk il-pro?eduri sussegwenti g?andhom g?anijiet differenti minn dawk li kienu s-su??ett u t-talbiet fl-ewwel pro?eduri."

Il-kaw?a prin?ipali u d-domanda preliminari

5 Olimpiclub, kumpannija b'responsabbiltà limitata li l-g?anijiet tag?ha huma l-kostruzzjoni u l-immani??jar ta' fa?ilitajiet sportivi, hija s-sid ta' kumpless sportiv li jinsab fuq art proprjetà tal-Istat Taljan. Fis-27 ta' Di?embru 1985, flimkien mal-Associazione Polisportiva Olimpiclub (iktar 'il quddiem l-"Asso?jazzjoni"), asso?jazzjoni ming?ajr skop ta' lukru li kwa?i l-membri fundaturi kollha tag?ha kellhom ukoll ishma f'Olimpiclub, hija kkonkludiet kuntratt li kien jippermetti lill-Asso?jazzjoni tu?a l-kumpless sportiv kollu (iktar 'il quddiem il-"kuntratt ta' kommodat"). Inkambju ta' dan, l-Asso?jazzjoni kellha, l-ewwel nett, t?allas it-tariffa lill-Istat Taljan (ammont pagabbli g?all-g?oti tal-u?u tal-art), it-tieni nett, t?allas kull sena ITL 5 miljuni g?ar-rimbor? tal-ispejje? standard annwali u, it-tielet nett, tittrasferixxi lil Olimpiclub id-d?ul gross kollu tal-Asso?jazzjoni, li jikkonsisti fl-ammont totali tal-mi?ati annwali m?allsa mill-membri tag?ha.

6 Fl-1992, l-amministrazzjoni finanzjarja g?amlet investigazzjonijiet dwar dan il-kuntratt ta' kommodat u waslet g?all-konklu?joni li l-partijiet f'dan il-kuntratt, permezz ta' att formalment legali, fir-realtà, riedu esklu?ivament li ti?i evitata l-li?i sabiex jiksbu vanta?? fiskali. B'hekk, Olimpiclub kienet ittrasferiet lill-asso?jazzjoni bla skop ta' lukru l-?lasijiet amministrattivi u mani?erjali kollha tal-kumpless sportiv ikkon?ernat, filwaqt li bbenefikat mid-d?ul li g?amlet din l-asso?jazzjoni fil-forma ta' mi?ati m?allsa mill-membri tag?ha u, b'hekk ma ?ietx su??etta g?all-VAT. Peress li l-amministrazzjoni finanzjarja g?alhekk ikkunsidrat li l-kuntratt ta' kommodat ma setax ji?i invokat kontra tag?ha, hija attribwiet lil Olimpiclub id-d?ul gross kollu tal-Asso?jazzjoni matul is-snin ta?t investigazzjoni u konsegwentement, permezz ta' erba' avvi?i ta' a??ustament, ikkorre?iet id-dikjarazzjonijiet tal-VAT ippre?entati minn Olimpiclub g?as-snin ta' tassazzjoni mill-1988 sal-1991.

7 Olimpiclub ippre?entat rikors kontra dawn l-avvi?i quddiem il-Commissione tributaria provinciale di primo grado di Roma (Qorti Provin?jali tat-Taxxa tal-Prim'Istanza ta' Ruma), li laqg?et dan ir-rikors, billi dde?idiet li l-amministrazzjoni finanzjarja ma setg?etx teskludi l-effetti legali tal-kuntratt ta' kommodat peress li ma kinitx ippruvat li l-e?istenza ta' ftehim frodulenti.

8 L-amministrazzjoni finanzjarja appellat minn din id-de?i?joni quddiem il-Commissione tributaria regionale del Lazio (Qorti Re?jonali tat-Taxxa tal-Lazio), li kkonfermat l-imsemmija de?i?joni. Skont din il-qorti, l-amministrazzjoni finanzjarja ma ppruvatx l-e?istenza ta' intenzjoni frodulenti ta?-?ew? partijiet li kkonkludew il-kuntratt ta' kommodat, peress li r-ra?unijiet li g?alihom kien ?ie konklu? dan il-kuntratt setg?u le?ittimament ikunu min?abba l-fatt li ma kienx ekonomiku g?al kumpannija kummer?jali li timmani??ja dawk li huma essenzjalment attivitajiet sportivi.

9 L-amministrazzjoni finanzjarja ppre?entat appell fil-Kassazzjoni minn din l-a??ar sentenza quddiem il-qorti tar-rinviju. Peress li sadattant Olimpiclub ?iet iddikjarata falluta, kien il-kuratur fil-pro?eduri tal-istral? li deher b?ala konvenut fil-pro?eduri fil-Kassazzjoni.

10 Fil-kuntest ta' dawn il-pro?eduri, il-kuratur ibba?a ru?u fuq l-e?istenza ta' ?ew? sentenzi tal-Commissione tributaria regionale del Lazio li akkwistaw il-forza ta' *res judicata* u li kienu jikkon?ernaw avvi?i ta' a??ustament tal-VAT li saru wara l-istess investigazzjoni fiskali li tikkon?erna lil Olimpiclub, i?da relatati ma' snin ta' tassazzjoni o?ra, ji?ifieri s-sentenzi Nri 138/43/00 u 67/01/03, relatati, rispettivament, mas-snin ta' tassazzjoni 1992 u 1987.

11 Minkejja li dawn is-sentenza kienu jirrigwardaw snin ta’ tassazzjoni differenti, il-konstatazzjonijiet fihom u s-soluzzjonijiet mog?tija huma, skont l-Artikolu 2909 tal-Kodi?i ?ivili Taljan li jistabbilixxi l-prin?ipju ta’ *res judicata*, ta’ natura vinkolanti fil-kaw?a prin?ipali.

12 Mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li, fi kwistjonijiet ta’ taxxa, il-qrati Taljani, meta jinterpretaw l-Artikolu 2909 tal-Kodi?i ?ivili Taljan, minn dejjem baqg?u jaderixxu mal-prin?ipju ta’ separazzjoni ta’ sentenzi finali, skont liema kull sena ta’ tassazzjoni tibqa’ awtonoma meta mqabbla ma’ o?rajn u tkun is-su??ett, bejn il-persuna taxxabbli u l-awtorità tat-taxxa, ta’ relazzjoni legali distinta meta mqabbla mas-snin ta’ tassazzjoni pre?edenti u sussegwenti, b’tali mod li, meta kaw?i relatati ma’ snin ta’ tassazzjoni differenti dwar l-istess taxxa (anki jekk jirrigwardaw kwistjonijiet simili) huma s-su??ett ta’ sentenzi separati, kull kaw?a tibqa’ awtonoma u d-de?i?joni finali ma jkollha l-ebda forza ta’ *res judicata* fil-konfront tal-kaw?i relatati mas-snin ta’ tassazzjoni o?rajn.

13 Madankollu, dan l-appro?? ?ie modifikat re?entement, b’mod partikolari min?abba l-abbandun tal-prin?ipju ta’ separazzjoni ta’ sentenzi finali. Issa, id-de?i?joni li tirri?ulta f’sentenza mog?tija f’kaw?a, li fiha l-konstatazzjonijiet huma relatati ma’ kwistjonijiet simili, tista’ ti?i invokata f’kaw?a o?ra, minkejja li l-imsemmija sentenza tkun relatata ma’ perijodu ta’ tassazzjoni differenti minn dak inkwistjoni fil-pro?eduri li fihom ?iet invokata.

14 Peress li ?-?ew? sentenzi msemmija fil-punt 10 ta’ din is-sentenza kkonstataw l-e?istenza ta’ ra?unijiet ekonomi?i validi li ji??ustifikaw il-konklu?joni tal-kuntratt ta’ kommodat bejn l-Asso?jazzjoni u Olimpiclub, u peress li dawn kienu favur Olimpiclub, il-konvenut fil-kaw?a prin?ipali sostna li l-appell fil-Kassazzjoni g?andu ji?i ddikjarat b?ala inammissibbli inkwantu huwa inti? sabiex jer?g?u ji?u de?i?i mill-?did l-istess kwistjonijiet ta’ fatt u ta’ dritt.

15 Huwa fid-dawl ta’ dawn il-fatturi li l-qorti tar-rinviju tqis li hija marbuta bl-imsemmija sentenzi, li juru b’mod definittiv li l-kuntratt ta’ kommodat huwa verament legali u mhux frodulenti. Madankollu, hija tirrileva li dan jista’ jipprekludiha milli te?amina l-kaw?a prin?ipali fid-dawl tar-regoli Komunitarji u tal-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja dwar il-VAT, b’mod partikolari tal-kaw?a tal-21 ta’ Frar 2006, Halifax *et* (C?255/02, ?abra p. I?1609), u eventwalment milli tikkonstata l-e?istenza ta’ abbu? ta’ dritt.

16 Il-qorti tar-rinviju tikkunsidra b’mod partikolari s-sentenza tat-18 ta’ Lulju 2007, Lucchini (C?119/05, ?abra p. I?6199), li fiha l-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li d-dritt Komunitarju jipprekludi l-applikazzjoni ta’ dispo?izzjoni ta’ dritt nazzjonali b?all-Artikolu 2909 tal-Kodi?i ?ivili Taljan, li jistabbilixxi l-prin?ipju ta’ *res judicata*, inkwantu l-applikazzjoni tag?ha tostakola l-irkupru ta’ g?ajnuna mog?tija mill-Istat bi ksur tad-dritt Komunitarju. Hija ssostni li din is-sentenza donnha turi ?erta tendenza fil-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja sabiex l-awtorità tal-prin?ipju ta’ *res judicata* tibda ti?i kkunsidrata b’mod relattiv u sabiex tali prin?ipju ma ji?ix ikkunsidrat sabiex ti?i rrispettata s-supremazija tad-dispo?izzjonijiet tad-dritt Komunitarju u sabiex ji?i evitat kunflitt bejniethom. F’dan ir-rigward il-qorti tar-rinviju tirreferi g?as-sentenzi tal-1 ta’ ?unju 1999, Eco Swiss (C?126/97, ?abra p. I?3055); tat-28 ta’ ?unju 2001, Larsy (C?118/00, ?abra p. I?5063); tas-7 ta’ Jannar 2004, Wells (C?201/02, ?abra p. I?723), u tat-13 ta’ Jannar 2004, Kühne & Heitz (C?453/00, ?abra p. I?837).

17 Peress li l-?bir tal-VAT g?andu rwol importanti fil-kompo?izzjoni tar-ri?orsi proprji tal-Komunità Ewropea, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja tesi?iex li ma ti?ix irrikonoxxuta l-awtorità vinkolanti ta’ sentenza nazzjonali li tkun saret, bis-sa??a tal-li?i nazzjonali, *res judicata*. Fil-kaw?a prin?ipali, l-applikazzjoni tal-Artikolu 2909 tal-Kodi?i ?ivili Taljan jista’ ma jippermettix l-implementazzjoni s?i?a ta’ regola li tipprojbixxi l-u?u abbu?iv tad-dritt kif ?viluppat mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja dwar il-VAT b?ala strument li jiggarantixxi l-applikazzjoni s?i?a tas-sistema Komunitarja tal-VAT. F’dan ir-rigward, din il-qorti qed tirreferri g?as-

sentenza Halifax *et,* i??itata iktar 'il fuq.

18 Kien f'dawn i?-?irkustanzi li l-Corte suprema di cassazione dde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domanda preliminari segwenti:

"Id-dritt Komunitarju jipprekludi l-applikazzjoni ta' dispo?izzjoni tad-dritt nazzjonali, b?all-Artikolu 2909 tal-Kodi?i ?ivili Taljan, inti?a sabiex tistabbilixxi l-prin?ipju ta' *res judicata*, meta din l-applikazzjoni twassal g?al ri?ultat li jmur kontra d-dritt Komunitarju, b'mod illi j?ib fix-xejn l-applikazzjoni tieg?u, anki f'setturi differenti minn dak tal-g?ajnuna mill-Istat (fir-rigward ta' liema te?isti s-sentenza […] Lucchini [, i??itata iktar 'il fuq] u, b'mod partikolari, fil-qasam tal-VAT u ta' abbu? ta' dritt imwettaq bil-g?an li ji?i indebitament evitat il-?las ta' taxxa, b'mod partikolari fid-dawl tal-kriterju ta' dritt nazzjonali, hekk kif interpretat mill-?urisprudenza tal-[Corte suprema di cassazione], skont liema, fi kwistjonijiet ta' taxxa, ir-*res judicata* f'kaw?a partikolari, meta din tirrigwarda punt fundamentali komuni ma' kaw?i o?ra, g?andha, fir-rigward ta' dan il-punt, effett vinkolanti, anki jekk il-konstatazzjonijiet mwettqa f'dan il-ka? jirreferu g?al perijodu ta' tassazzjoni differenti?"

Fuq id-domanda preliminari

19 Il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk id-dritt Komunitarju jipprekludix l-applikazzjoni, f'?irkustanzi b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ta' dispo?izzjoni ta' dritt nazzjonali b?all-Artikolu 2909 tal-Kodi?i ?ivili Taljan f'kaw?a dwar il-VAT li tirrigwarda sena ta' tassazzjoni li g?aliha l-ebda sentenza ?udizzjarja definittiva g?adha ma ng?atat, fejn din id-dispo?izzjoni timpedixxi lil din il-qorti milli tikkunsidra r-regoli tad-dritt Komunitarju dwar il-prattiki abbu?ivi marbuta mal-imsemmija taxxa.

20 L-ewwel nett g?andu ji?i enfasizzat li, sabiex ting?ata risposta g?al din id-domanda, mhuwiex rilevanti li l-qorti tar-rinviju ma tatx ra?unijiet iddettaljati li min?abba fihom kien hemm in?ertezzi dwar jekk il-kuntratt ta' kommodat kienx verament legali u mhux frodulenti.

21 Olimpiclub ibba?at ru?ha fuq il-prin?ipju ta' *res judicata*, kif interpretat fis-sistema legali Taljana u deskritt fil-punt 13 ta' din is-sentenza, sabiex issostni li l-konstatazzjoni li l-kuntratt tal-kommodat kien legali u mhux frodulenti, li saret fis-sentenzi pre?edenti relatati ma' perijodi ta' tassazzjoni differenti, hija vinkolanti u definittiva.

22 F'dan ir-rigward, g?andha ti?i mfakkra l-importanza li g?andu l-prin?ipju ta' *res judicata*, kemm fis-sistema legali Komunitarja kif ukoll fis-sistemi legali nazzjonali. Fil-fatt, sabiex ji?u ggarantiti kemm l-istabbiltà tal-li?i u tar-relazzjonijiet ?uridi?i kif ukoll l-amministrazzjoni tajba tal-?ustizzja, huwa essenzjali li ma jkunx possibbli li jitqajmu dubji dwar de?i?jonijiet ?udizzjarji li jkunu saru definittivi wara li jkunu ntu?aw il-mezzi kollha disponibbli g?al appell jew wara li jkun skada t-terminu previst g?al appell sabiex dawn is-sentenzi ma jistg?ux ji?u kkontestati iktar (sentenzi tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler, C?224/01, ?abra p. I?10239, punt 38 u tas-16 ta' Marzu 2006, Kapferer, C?234/04, ?abra p. I?2585, punt 20).

23 G?aldaqstant, id-dritt Komunitarju ma jimponix fuq qorti nazzjonali l-obbligu li ma tapplikax ir-regoli interni tal-pro?edura li jikkonferixxu l-awtorità ta' *res judicata* lil de?i?joni, anki jekk li kieku jsir hekk, dan jippermetti li ji?i rimedjat ksur tad-dritt Komunitarju mid-de?i?joni inkwistjoni (ara s-sentenza Kapferer, i??itata iktar 'il fuq, punt 21).

24 Fin-nuqqas ta' regoli Komunitarji dwar dan is-su??ett, ir-regoli dwar l-implementazzjoni tal-prin?ipju ta' *res judicata* jaqg?u fi ?dan is-sistema legali interna tal-Istati Membri skont il-prin?ipju ta' awtonomija pro?edurali ta' dawn tal-a??ar. Madankollu, dawn ma g?andhomx ikunu inqas favorevoli minn dawk li jikkon?ernaw azzjonijiet simili ta' natura interna (prin?ipju ta' ekwivalenza)

u lanqas ma g?andhom ji?u applikati b'mod li fil-prattika, l-e?er?izzju tad-drittijiet mog?tija mis-sistema legali Komunitarja jsir impossibbli jew e??essivament diffi?li (prin?ipju ta' effettività) (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Kapferer, i??itata iktar 'il fuq, punt 22).

25 Is-sentenza Lucchini, i??itata iktar 'il fuq, mhijiex tali li tqajjem dubju dwar l-anali?i esposta hawn fuq. Fil-fatt, din is-sentenza kienet tikkon?erna sitwazzjoni verament partikolari li fiha kienu kkontestati prin?ipji li jirregolaw it-tqassim ta' kompetenzi bejn l-Istati Membri u l-Komunità dwar g?ajnuna mill-Istat, u l-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej kellha kompetenza esklu?iva sabiex te?amina l-kompatibbiltà ta' dispo?izzjoni nazzjonali ta' g?ajnuna mill-Istat mas-suq komuni (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Lucchini, i??itata iktar 'il fuq, punti 52 u 62). Din il-kaw?a ma tqajjimx kwistjonijiet simili ta' tqassim ta' kompetenzi.

26 F'din il-kaw?a, id-domanda iktar spe?ifika hija jekk l-interpretazzjoni tal-prin?ipju ta' *res judicata* li g?alih il-qorti tar-rinviju tag?mel riferiment, skont liema, fil-kaw?i ta' natura fiskali, ir-*res judicata* f'kaw?a partikolari, sakemm tirrigwarda punt fundamentali komuni g?al kaw?i o?rajn, g?andha, fuq dan il-punt, karattru vinkolanti, anki jekk il-konstatazzjonijiet li jkunu saru f'din il-kaw?a jirrigwardaw perijodu ta' tassazzjoni differenti, hija kompatibbli mal-prin?ipju ta' effettività.

27 F'dan ir-rigward, g?andu jitfakkar li l-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet li kull ka? fejn titqajjem il-kwistjoni dwar jekk dispo?izzjoni pro?edurali nazzjonali tirrendix impossibili jew e??essivament diffi?li l-applikazzjoni tad-dritt Komunitarju g?andu ji?i analizzat billi jittie?ed inkunsiderazzjoni r-rwol ta' din id-dispo?izzjoni fil-pro?edura kollha, fl-i?vol?iment tag?ha u l-karatteristi?i partikolari tag?ha, quddiem id-diversi qrati nazzjonali. F'din il-perspettiva, hemm lok li jittie?du inkunsiderazzjoni, jekk ikun ne?essarju, il-prin?ipji li fuqhom hija bba?ata s-sistema ?udizzjarja nazzjonali, b?alma huma l-?arsien tad-drittijiet tad-difi?a, il-prin?ipju ta' ?ertezza legali u l-i?vol?iment korrett tal-pro?edura (sentenza tal-14 ta' Di?embru 1995, Peterbroeck, C?312/93,?abra p. I?4599, punt 14).

28 G?aldaqstant g?andha ti?i e?aminata b'mod iktar partikolari jekk l-interpretazzjoni hawn fuq imsemmija tal-Artikolu 2909 tal-Kodi?i ?ivili Taljan tistax ti?i ??ustifikata g?all-?arsien tal-prin?ipju ta' ?ertezza legali, fid-dawl tal-konsegwenzi li jirri?ultaw mill-applikazzjoni tad-dritt Komunitarju.

29 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i kkonstatat, kif tag?mel wara kollox il-qorti tar-rinviju stess, li l-imsemmija interpretazzjoni mhux biss tipprekludi lil de?i?joni ?udizzjarja li tkun saret *res judicata* milli ti?i kkontestata, anki jekk din id-de?i?joni tirri?ulta fi ksur tad-dritt Komunitarju, i?da tipprekludi wkoll milli ti?i kkontestata, fil-ka? ta' st?arri? ?udizzjarju dwar de?i?joni o?ra tal-awtorità fiskali kompetenti dwar l-istess persuna su??etta g?at-taxxa jew taxxabbli, i?da fir-rigward ta' sena o?ra fiskali, kull konstatazzjoni li tirrigwarda punt fundamentali komuni li jinsab f'sentenza ?udizzjarja li akkwistat il-forza ta' *res judicata*.

30 Tali applikazzjoni tal-prin?ipju ta' *res judicata* g?alhekk tfisser li, fil-ka? fejn id-de?i?joni ?udizzjarja li saret definittiva hija bba?ata fuq interpretazzjoni tar-regoli Komunitarji dwar il-prattiki abbu?ivi dwar il-VAT li tmur kontra d-dritt Komunitarju, l-applikazzjoni inkorretta ta' dawn ir-regoli tirri?ulta g?al kull sena finanzjarja ?dida, ming?ajr ma jkun possibbli li ti?i kkorre?uta tali interpretazzjoni ?baljata.

31 F'dawn i?-?irkustanzi, g?andu ji?i konklu? li tali ostakoli wiesa' g?all-applikazzjoni effettiva tar-regoli Komunitarji dwar il-VAT ma jistg?ux ji?u ??ustifikati b'mod ra?onevoli bil-prin?ipju ta' ?ertezza legali u g?alhekk g?andhom ji?u kkunsidrati b?ala li jmorru kontra l-prin?ipju ta' effettività.

32 Konsegwentement, ir-risposta g?ad-domanda mag?mula g?andha tkun li d-dritt Komunitarju jipprekludi l-applikazzjoni, f'?irkustanzi b?al dawk fil-kaw?a prin?ipali, ta' dispo?izzjoni ta' dritt nazzjonali b?all-Artikolu 2909 tal-Kodi?i ?ivili Taljan f'kaw?a dwar il-VAT li tirrigwarda sena ta'

tassazzjoni li g?aliha tkun g?adha ma ng?atat l-ebda sentenza ?udizzjarja definittiva inkwantu timpedixxi lill-qorti nazzjonali adita b'din il-kaw?a milli tikkunsidra regoli tad-dritt Komunitarju dwar il-prattiki abbu?ivi marbuta mal-imsemmija taxxa.

Fuq l-ispejje?

33 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja, it-Tieni Awla taqta' u tidde?iedi:

Id-dritt Komunitarju jipprekludi l-applikazzjoni, f'?irkustanzi b?al dawk fil-kaw?a prin?ipali, ta' dispo?izzjoni ta' dritt nazzjonali b?all-Artikolu 2909 tal-Kodi?i ?ivili Taljan (codice civile) f'kaw?a dwar it-taxxa fuq il-valur mi?jud li tirrigwarda sena ta' tassazzjoni li g?aliha tkun g?adha ma ng?atat l-ebda sentenza ?udizzjarja definittiva inkwantu timpedixxi lill-qorti nazzjonali adita b'din il-kaw?a milli tikkunsidra regoli tad-dritt Komunitarju dwar il-prattiki abbu?ivi marbuta mal-imsemmija taxxa.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: it-Taljan.